

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előzetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér Felévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca. Polák-ház,
hova a kéziratok eljárnak.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

A gerinctelenség.

Az iskolai év végéhez közeledik, megint megjelennek a vezércikkek okos, bölcs tanításai, melyekben kitűnő tanácsokat adnak a kedves szülőknek és a reményteljes ifjúságnak. Ezekből a cikkekből már mindenki tudja, aki akarja, hogy a kereskedelem és az ipar pang, a lajtajner népségben meg egyre szaporodik a proletárság. A vezércikkeket a bölcs tanácsok közös sorsa éri: nem hallgat rájuk, nem szivleli meg senki sem. A szigorú papa éppen úgy sussterinassággal fenyegeti a rossz tanuló magzatját mint annak előtte és ezen semmiféle cikkírás nem segít mindaddig, míg csak az életszükség nem kényszeríti rá az embereket józanabb belátásra és szabadelvűbb felfogásra. Csakhogy akkor ezt már nem józanságnak és nem szabadelvűségnek fogjuk hívni, hanem kegyetlen kényszerűségnek.

A dolgok haladnak a maguk rendje szerint, a maguk útján feltartozhatatlanul. Mi nem is akarjuk e cikkünkben a bölcs tanítások számát egygyel szaporítani, mert hogy a tanév közeledtével adjuk közre, ehhez csak éppen annyi köze van, hogy figyelmeztetni akarjuk valamire a pedagógus urakat és hölgyeket, nemkülönben a kedves szülőket is. Figyelmeztetni akarjuk valamire, amivel nem foglalkoznak eléggé, aminek fejlesztését egyetlen tanterv sem írja elő, aminek számba nem véve különben egész rendszerre lett már a mi első és felső iskoláinkban egyformán. Figyelmeztetni akarunk valamire, ami nélkül boldogulni nem lehet, a mi nélkül a járás csak egyenetlen bukásolás, a beszéd csak zagyva dadogás, az elme munkája meddő és semmitmondó. Pedig éppen ez a valami a fentartója, sőt teremtője a világnak; ha néven akarjuk nevezni, mondhatjuk akaraterőnek, de hívhatjuk karakternek is.

A két fogalom különben majdnem tökéletesen fűdi egymást. Ami az isteni akaratban a világot létre hozta, ugyanez az emberi karakterben tartja azt. És mintha ebben a mi rohamosan haladó korunkban, a villamosság, a telefon, az expressz vonatok korában az akarat, a karakter rohamos, végzetes súlyedését látnánk: olyan jelek ütköznek ki mindenfelől. Az emberekben egyre gyöngül az el-

lenállási képesség és ki tudja: a jövőendő idők természetűdósa nem fogja ezt az osztályt még egy csoporttal a „bölcs ember”-ek csoportjával, gazdagítani, mely ritka spéciesként különül majd el a zömötől.

Bizonyos, hogy ennek a súlyedésnek is megvan, ha nem is mentése, legalább a magyarázata. A létért való harc, az életért való küzdelem rettenetes terhe előtt egyre jobban hajlik meg a hátunk és görbül meg a derekunk. Eladjuk magunkat a járomba, immár alig gondolva egyébre, csak arra, hogy meglegyen a napi táplálékunk és a szükséges ruházat, testiünk meztelenségének fedezésére. Mikor olyan rettenetes áron, vértünk hullásával, agyunk égésével, szívünk gyötrelmével bírjuk csak mindezeket előteremteni, mikor a poéta programjából is csak a koldúsbot a miénk és nem az is, aminek ezzel együtt kellene járni: a függetlenség.

És éppen erre szeretnénk figyelmeztetni a tisztelt pedagógus urakat, a kedves mamákat, a szigorú papákat. A sok tudomány, bölcsesség, megszivlelendő oktatók mellett jó volna a gyerekek karakterére is gondolni valamicskét. Hozzá kellene kezdeni nemcsak a testedzéshez, hanem az akaraterő neveléséhez és fejlesztéséhez is. Mert e szomorú, keserves küzdelmek nem tartanak, nem tarthatnak örökké. A lehetetlen helyzetből mindig megnyílik a szabaduláshoz vezető út és a forrongó világban, a társadalmi nagy harcok előestéjén mindnyájan a bekövetkezendő nagy változások borzongásával, félelmével, reményességével nézzük egymást.

A harc már nem a mi életünkben fog eldőlni; mi csak az eljövendőnek izgalma, fájdalma, a mai állapot tarthatatlan, szörnyű voltát érezzük. De itt van az utánunk jövő nemzedék frissen, virulva, megmetyelvezetlenül: ezek karakterére, akaraterejére kellene gondolnunk, mikor őket az életre előkészítjük. Ezek szívébe kell az erőt, agyukba elhatározási képességet, lelkükbe igazságérzetet csepegtetnünk. Ezeknek kell tehetségünk szerint megmagyarázni, hogy az ember két lábon járó gerinces állat, aki homlokát az ég felé tartva lépked a göröngyös úton és ez az egyenes járás kötelezi is őt valamire magával, a fajjal, az emberi méltósággal szemben.

Ezeknek kell megmagyarázni, hogy igenis dolgozni kell, arcunk veritékével

öntözni a kemény rögöt, és hálát adni istennek, ha vértük hullása árán jutnak is száraz kenyérhez bár maguk és azok, kik neki kedvesebbek önmagánál is. De ezért istennek adjanak hálát, tanulják meg, amit apáik megtanulni nem tudtak, vagy aminek érzését a szülők példája lelkükben szinte erőszakkal fojtotta el, hogy ha keserves munka árán megkeresik a mindennapi kenyeret, ezért isten után hálával nem tartoznak senkinek sem.

Tanulják meg, hogy csak idejüket, munkájukat, erejüket, vagy mondjuk ki nyersen, életüket lehet bérbe venni a kenyérért, de becsületüket, jellemüket, emberi méltóságukat soha. Hogy akinek illendő, méltányos, vagy sokszor nevétségesen csekély díjazását szolgálataiba bocsájtják testi vagy szellemi képességeiket, az nekik nem uruk, nem kenyéradójuk, hanem üzletbarátjuk, mivel csereviszonyban élnek, aki éppen úgy rá van szorulva az ő munkájukra, mint viszont ők annak az embernek a pénzére, sőt olykor jobban is. Vessük a nemzedék eszébe, hogy pénzért csak munkát tartozik adni, de nem kötelessége lemondani a gerincrendszeréről is.

Az apák, a tanítók oktassanak erre, az apák, a tanítók, kik ha már belé is hajtották fejüket a járomba, az utánuk következő nemzedékét kell, hogy büszkén felemeljenek szeressék látni. Mert ha t e s t ü n k l e i s r o s k a d a s o k m u n k a s u l y a a l a t t, m é g m i n d i g v a n r e m é n y a m e g v á l t á s r a, m i g l e l k ü n k s z a b a d, j e l l e m ű n k s z i l á r d é s s z í v ű n k, a g y u n k e l h a t á r o z á s r a k é p e s.

Az iskolai év a végéhez közeledik; talán jó lenne, a tanterv szűk keretén kívül is gondolni egyre másra. Talán soha nem volt annyira szükség erős jellemekre, szilárd akaraterejű férfiakra, mint ebben a zürzavaros, meg-megremegő, ideges társadalomban.

Az utánunk következő nemzedéknek kell megérteni, amit mi az élet szörnyű igájában majdnem elfeledtünk, hogy a két láb on járó, gerincrendszerrel bíró, ég felé tartott szabad homlokú embernek kötelességei is vannak, olyan kötelességei, melyekkel éppen gerincrendszerének, nyílt homlokának, egyenes lábának, ember voltának, no meg talán kissé a — teremtőjének is tartozik.

A kézi ügyesség fejlesztése érdekében.

Lapunk egyik előző számában terjedelmes cikk jelent meg G u t t e n b e r g Pál tanár, a magyar S í l ó j d e országos hírű apostola tollából, mely arra buzdította a néptanítókat és a magyar nevelésügy férfait általában, hogy a gyermekek kézi ügyességre való nevelésére is fektessenek súlyt és e végből képezék ki önmagukat is a kézi ügyességben, az erre most megnyíló tanfolyamokon. Most pedig, hogy e tanfolyam Szegeden, tanítók részére megnyílóban van, T e r g i n a Gyula dr. tanfelügyelő intézi ez érdekében Szentes város hatóságához is, a következő megkeresést:

»A tanügyi körök, de a nagyközönség is hosszú idők óta hangoztatják azon általános kívánalmat, hogy azt a nagy úrt, ami az iskola elméleti és az élet gyakorlati jellege, iránya között mutatkozik, át kell hidalnunk, hogy az iskolában elméleti és gyakorlati oktatásnak karöltve kell jarnia, mert csak így fogjuk elérni azt az egyedüli helyes célt, hogy ne az iskolának, hanem az életnek neveljük gyermekeinket.

A gazdasági ismétlő iskola szervezése fontos lépést jelöl az oktatás gyakorlati irányvágó tételére. Ezen irányhoz harmonikusan csatlakozik az »O r s z á g o s k é z i m u n k á r a n e v e l ő E g y e s ü l e t « működése, amely a technikai oktatást a kertből, a mezőről a műhelybe viszi át. Nem mesterembereket akar képezni, nem konkurenciát akar teremteni az iparos embernek, hanem mindenkinek ügyesítésére törekszik abban a körben, melybe polgári állása helyezi, — a mezőgazdát, földmivest és szellemi munkást egyaránt.

Az egyesület tevékenységében alkalmazkodik a helyi viszonyokhoz: »az iskolai műhely életrendje egy-egy tájék földmívelő munkaköréből táplálkozik. Ami szerszámifélt használ egy-egy tájék népe, aminemű berendezést követel a gazdasága szántóföldön, kertben, szőlőtermelésnél, állattenyésztésben és méhészetben stb... mindannak a készítését, jókarbantartását, az iskolai műhelyben gyakorolja a nép ifjúsága.

Tekintve ezen nagyon is vitális népérdekbe vágó irányzat rendkívüli fontosságát s a közelebb már életbe lépő új népiskolai tanterv azon intézkedését, mely a kézimunka oktatást be fogja vinni a népiskolába, amelynek szerintem első sorban és főképen az ismétlő iskolai oktatásban lesz jogosultsága, mint ahol már érettebb s gyakorlati ügyességre és hasznos foglalkozásra alkalmasabb anyag áll a tanító rendelkezésére: mindezen körülmények szükségessé teszik, hogy a tanítók közül az arra rátermettek és hivatottak megfelelő gyakorlati kiképzést nyerjenek.

E célból a kézi munkára nevelő országos egyesület, f é v j ú l i u s h ó f o l y a m á n S z e g e d e n, az állami fa és fémpipari szakiskola helyiségében tanítói slójd-kurzust tart.

Tekintve, hogy a tanítók nincsenek abban az anyagi helyzetben, hogy ilyen tanfolyamot saját költségükön látogathassanak; tekintve, hogy úgy a kurzus, mint az azon kiképzendő tanítók a közérdeket vannak hivatva szolgálni és pedig megyénkben jobbadán az alsóbb néposztály érdekeit: van szerencsém a Tekintetes Címet az iránt megkeresni, hogy a községi tanítók közül nehányat e tanfolyam látogatására kiküldeni és részükre egyenként 60—80 korona segélyt megállapítani és kiutalni sziveskedjék.

A tanítók jelentkezhetnek a tanfolyamra az egyesület hivatalos helyiségében (Bpest, VIII. Röck-Szilárd-utca, 16. szám) vagy hivatalom útján.

Legyér szabad kérni szives intézkedésnek eredményéről szóló értesítést.

A tanfelügyelő e szép buzdító írásához nem kell kommentár. A város is, a tanítók is csak saját érdekükben cselekesznek, ha megszívlelik a fent elmondottakat és ha a tanítók közül minél többen jelentkeznek, résztvenni e kézi ügyességre nevelő tanfolyamban még a maguk költségén is, hogy aztán ami tudást ott elsajátítottak, itthon gyümölcsözővé tegyék azt a gyermekek hasonló irányú nevelésében.

Közgyűlés a vármegyén.

— Május 28. 29. —

Ha két napig tartott is Csongrádvármegye f. hó 28-án megkezdett rendes évnegyedes közgyűlése: nem mondható azért, hogy meddő tusákkal tel el az ideje, mert azt bizony a maga egészében a hosszú tárgysorozat ügyecinek tárgyilagos elintézése töltötte ki, és egyetlen percét se vette igénybe olyan felszólalás, mely helyén való nem lett volna.

A tárgysorozatban egyébként úgynevezett érdekes ügy, ami alatt nálunk rendszert az értik, hogy valami parázs hecerek nyújtson alkalmatosságot, egyetlen egy sem volt és így természetes, hogy hajnal fogva se lehetett volna semmi kötözködésre alkalmas anyagot előrántani.

Közgyűlési tudósításunkban csak az általánosabb érdekű határozatok felsorolására fogunk éppen ezért szorítkozni, a következőkben:

E l n ö k : V a d n a y Andor dr. főispán a megyegyűlést megnyitván, miután a megjelent bizottsági tagokat üdvözölte, elparentálja az időközben elhalasztott id. T e m e s v a r y Antal és B a b ó s Sándor biz. tagokat, akiknek elhunytja fölött érzett részvétét, főispáni indítvány folytán, egyhangulag jegyzőkönyvében fejezi ki a közgyűlés.

Ezután áttérve a napirendre, felolvassák az alispáni évnegyedes jelentést, mely számot ad a múlt megyegyűlés óta, a közigazgatás különböző ágazataiban történtekről.

A jelentésből kiemelik, hogy a 600000 frtos kölcsön terhére a megyebeli műütempek folytatása serényen folyik, hogy a munkáviszonyok kedvezőbbre fordultak, hogy az egészségügy kedvezőten volt az utóbbi időben s hogy Szegváron az országos gyermekvédő egyesület, bar meg nem alakította át céljainak a részére átengedett régi mezei házat, magánosoknál ennek dacára már eddig is mintegy 80 árva gyermeket helyeztet el Szegváron.

A jelentés népmozgalmi adatai arról számolnak be, hogy az egész megye területén a lefolyt időszakban született összesen 1412 lélek, ezek közt 63 törvénytelen, meghalt összesen 918 gyermek. A természetes szaporulat 499 lélekszám.

Végül, mint örövendetes tényt említi meg a jelentés, hogy vármegyénk millenáris alkotását, a m o n o g r á f i a megírását Z s i l i n s z k y Mihály volt főispán államtitkár befejezte — és beavatván e monumentális mű harmadik vasokötetét, — indiványozza, Z s i l i n s z k y érdemeinek meleg méltatásával — hogy halaja és elismerése jeléül, festesse meg a vármegye közönsége, volt főispánjának arcképet a közgyűlési terme számára.

Hosszantartó lelkes éljenzés helyeselte és emelte egyhangulag határozaterőre ezt az indítványt, mely után K o r p á s Pál szólalt fel, hogy — az évnegyedes jelentést kapcsán megkérdezze: mi munkásságot fejtett

ki eddig a régebben, a munkásbiztosítás érdekében kiküldött albizottság? — Egyben kérte az alispánt, hogy erről a jövő megye gyűlés elé kimerítő jelentést terjesszen.

C s a t ó Zsigmond dr. alispán megígérte, hogy a kívánt jelentést be fogja terjeszteni. Felsőrajta egyben: mily intézkedések fogantatottak időközben úgy ő általa, mint a járási főtisztviselők és a községi előjáróságok részéről is a munkásérdekek istáplására, megvédésére, — amit egyhangú helyesléssel vesznek tudomásul.

Még mindig az alispáni jelentéssel kapcsolatban szólalt fel S c h ö n f e l d Herman is, hogy kiszinezze, milyen rossz a közlekedés a Mindszent alatti tiszai árterület, melyet — szerinte — szintén miúttá kellene kiépitni. De az alispáni válaszból, hogy ez a kiépités műszaki akadályokba ütközik és kiívethetetlen, azonban kellő gond lesz rá fordítva, hogy minden árviz elvonulása után ez a szakasz nyomban járható állapotba helyeztessék — a felszólalás is megnyugodott.

A tárgysorozat többi pontjának elintézésében, elhatározta, hogy a megyei útiépítésekre állandó segélyt kérnek;

Hevesvármegye körirátát, a bűnvádi perrendtartás módosítása tárgyában, mielőtt azt a vármegye is pártolva magáévá tenné, kiadtak tanulmányozás végett az alispánnak;

Kolozsvár körirátát folytán 100 koronát szavaztak meg az országos Munkács Mihály-alapra és Ugocea vármegye kértére, 50 koronát a Nagy-Szöllősen allitandó Perényi-szoborra;

az olasz borok beözönlése ellen több törvényhatóság által megküldött köriratokat mind pártolva tették magukévá;

a községi jegyzők kérelmét, hogy a millenáris év haromszorosan számítassák be azok nyugdíjgyényébe, kik akkor már közszolgálatban voltak, szintén pártolva elhatározta feltérjeszteni a belügyminiszterhez;

Csongrád község kérelmét pedig, hogy a szeged-csongrádi törvényhatóságai közöt csongrád csanyi szakaszt miúttá építsék ki, véleménynyadást végett kiadtak az alispánnak.

Szentes város érdekéből fontos volt a megyegyűlés az a határozata, mely a város és a m. kir. államvasúti igazgatóság közt, a vasúteri árteki kút vizének használata és a kút fenntartása tekintetében kötött egyezséget feloldotta és a város arra utasítja, hogy eskák a kázanok táplálására szükséges vizet engedje át, a kút fenntartására pedig csak azon időre kötelezze magát, amíg a vasút a város tulajdona és azt, mint ilyent, az államvasút kezeli.

S a r k a d i N a g y Zsigmond főlebbezését, mellyel a városi közgyűlés azt a határozatot tamalta meg, amellyel a villamvilágítási vállalatot egyedül S z á n t h ó Lajos nevére engedélyezik átírni, elutasították. Ugy szintén elutasították a második főlebbezését is, mely a 115000 frtos ideiglenes váltókölcsön felvehetésére hozott városi közgyűlési határozat ellen irányult. Ezt a utóbbi határozatot azonban e mellett mégis megsemmi sítette a megyegyűlés azért, mert nem névszerinti szavazással hozták meg és utasította a várost, hogy a törvényes formák betartásával hozzon újabb határozatot.

A tárgysorozat 75 ik pontjáig haladt a megyebizottság az első napon, mikor az idő előhaladottsága folytán a főispán a közgyűlést felfüggesztette és a folytatólagos tanácskozás idejét másnap délelőtt 9 óra kitzítte.

Másnap.

Mint ez már rendszeren szokás, a folytatólagos közgyűlés iránt ezúttal is gyér érdeklődés mutatkozott; alig néhány megyebizottsági tag vett már részt ebben a folytatólagos tanácskozásban, melynek különben se jutott valami nagy feladat.

Igy Mindszent község közgyűlési határozatát, mely a községi átkelési szakaszoknak minden részükben műüttakká leendő kiépitését kéri, véleménynyadást végett kiadtak az alispánnak.

G ö r e s z Péter csanyi jegyzőt elutasították azzal a főlebbezésével, mely a községi közgyűlésnek a közbirtokosság érdekében a

Károlyi-grófnál való közbenjárása tárgyában hozott határozat feloldását kéri.

Majd rátérve a póttársorsozatra, jóváhagyták a Szentes és horváth Sandor közt, vasúti remanenciális föld adásvétele tárgyában kötött szerződést;

feloldották azt a szerződést, melyet a tisztáninneni járás főszolgabírója Dorosmán ifj. M a r ó t h y Sándor ottani lakossal, a hivatalos szolgabírói helyiségek bérbevétele tárgyában kötött.

Alispáni előterjesztés alapján elhatározták a megyeház ablakainak és ablakredőnyeinek újra festését;

és végül elutasították D ó n á t h István főlebeszést, mely feloldatni kérte Szentes város képviselőtestületének a szegény menedékházi ápoltak élelmezése tárgyában hozott ezt a határozatot, hogy az élelmezés ezután vállalati úton biztosítsák a menedékház kerje pedig bérbé adassék.

A tárgysorozat még csupán hátralevő pontjai mind különböző községi számadásokra vonatkoztak. Ezekben érdemi intézkedést — 1—2 kivétellel tenni nem kellett, tehát tudomásul vették; — mire a főispán a közgyűlést délelőtt 10 órakor berekesztette.

Ujdonságok

Szentes, 1900. május 31.

— **Személyi hir.** C s a t ó Zsigmond dr. alispán f. hó 30-án K i s t e l e k r e utazott, az ott bérmautban levő D e s s e w f f y Sándor csanádi püspök üdvözlésére.

— **Zsilinszky arcképe a megyeházán.** A megyegyűlésről irrott tudósításunkban is megemlékeztünk már róla, hogy Csongrád vármegye törvényhatósága, a megyei monográfia befejezése alkalmából Z s i l i n s z k y Mihály államtitkár arcképe, a vármegyei gyűlésterem számára való megfestését határozta el. A törvényhatósági bizottság ezzel elismerését és nagyrabecsülését akarja kifejezni a megye tudós történetírójára iránt, aki nem csupán a monográfia, de Csongrád megye főispánjainak történetét is megírta; — azonban ez elhatározásával a törvényhatóság mégis leró egy régebb tartozást is, mert Zsilinszky Mihály egyik legkitünőbb főispánja is volt e vármegyének és a megye közönsége csak önmagát tiszteli meg, ha arcképben is megörökíti érdemes jeleseit.

— **A főlzolgabírói székhely kérdés.** Hol kerülne ilyen, ha nem Dorosmán, jó kunverű városban, melynek népe mindenből kiüt magának egy kis parázs összekooc inást. Dorosma igen nevezetes város, különösen arról, hogy ott bizony még pénzére se igen kap senki sem lakást és ha maga háza portája nincsen, szedheti fel a sátorfáját, költözködjék el Dorosmárról. Hát persze a megyének sincs háza Dorosmán, melyben a szolgabírói hivatalt elhelyezze, — főlzolgabírónak, a szolgabíráknak, irnokoknak szintén nincsen ott házuk, melyben lakjanak — így aztán örökös a huza vona a fölött: hol helyezze el a hivatalt, hol kapjanak a tisztviselők lakást? A járás mostani főlzolgabírója ezen ügy segített a maga részéről, hogy beköltözött Szegedre, onnan járt ki hivatalát ellátni. Igen, de a miniszter ráparancsolt, hogy a járasa székhelyén kell laknia és mert ez meg viszont a dorosmai lakásviszonyok mellett, kivihetetlennek látszott, már máj oda fejlődtek a dolgok, hogy az alispán kijelentette a dorosmai aknak, miszerint a hivatalnak más községbe áthelyezése iránt tesz a megyén előterjesztést, ha a bajon nem segítenek. Most aztán gyökeres megoldást nyer a székhely kérdés.

A dorosmai közbirtokosság kilences bizottsága ugyanis, melyet ezért méltóan illet dicséret, egyhangulag elhatározta, hogy 12000 frt költséggel szolgabírói hivatalos helyiséget és a hivatalnokoknak lakásokat is épít. Így hát a hivatal megmaradhat továbbra is Dorosmán.

— **A régészeti társulat közgyűlése.** A csongrádmezei történelmi és régészeti társulat f. hó 27-én délután tartotta rendes éves közgyűlést, F e k e t e Márton kir. tanácsos elnöke alatt, a kaszinó éttermében. A közgyűlésen érdekes adatokkal számoltak be a fölítákr, múzeumőr és könyvtárnok a társulat múzeumának és könyvtárának örvendetes gyarapodásáról. A múlt évben ugyanis 7000 néhány száz darabról 18000 néhány száz da r a b r a szaporodott fel, részint ajándékozások és vétel, legnagyobb részben azonban ásatások útján, a társulat gyűjteményeinek darabszáma úgy, hogy ma már e társulat régiséggyűjteménye egyike a legelsőkné — vidéken — az országban és a szaktudósok figyelmét is magára vonta. Ez az örvendetes gyarapodás C s a l l á n y Gábor, a fáradhatatlan múzeum-őr érdeme, akinek munkásságát a közgyűlés azzal ismerte el, hogy részére 100 frt jutalomdíjat szavazott meg. A könyvtár rendezésének érdeme M o l e c z Béla főgimnáziumi tanár könyvtárnokot illeti meg, kinek, úgy B e r e c z Sándor fölítárnak is, érdemes szolgálataikért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Ugyancsak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak B a r t h a János nyugalmazott bírónak is, aki 500 kötetet nagybecsű művel és S z a l a y István főgimnáziumi tanárnak, aki 28 kötet értékes könyvvel gyarapította a könyvtárt. Végül egyhangú lelkesedéssel választották meg a társulat disztagjaivá Z s i l i n s z k y Mihály államtitkár és H a m p e l Ferenc kitűnő régiségbúvárt s aztán újra választották 3 évre a társulat tisztviselőit és választmányát is.

— **Bérmálás Kistelekén.** Fényes ünnep-léssel, meleg szívélyességgel fogadta Kistelek népe folyó hó 29-én, a falai közé bevonuló D e s s e w f f y Sándor csanádi püspököt, Szent-Gellért utódát, aki azért jött, hogy ottani híveit a bérmálás szentségében részesítse. V á r o s s y Gyula kisteleki plebános orsz. képviselő már hetek óta készíti elő a község népét erre az ünnepélyes püspök fogadásra, — a házakat fellobogózták, fényes menetben kísérték be az egyházfejedelemet a községbe, zúgtak a harangok, dörögtek a mozsárgyuk. A bevonuló püspököt, Csongrád vármegye nevében H e r g l ó z István dr. jársi főlzolgabíró üdvözölte, és a diszlokómán, melyet a plebános, magas vendége tiszteletére, tegnap adott, Szeged főispánja, a szegedi közélet számos előkelősége, vármegyénk régészeti C s a t ó Zsigmond dr. alispán és H e r g l ó z főlzolgabíró, valamint a P a l l a v i c i n i uradalom számos főtiszteje is résztvesz. A községből 1800 egyén jelentkezett a bérmálásra, mely tegnap volt, fényes segédlettel; — így tehát Kistelekén ezúttal az őszlakosságából minden negyedik lélek részesül a bérmálás szentségében. A népszerű egyházfejedelemmel, ott időzése alatt tisztelegtek: Kistelek község előjárósága, a községi képviselőtestület és az összes egyesületek és körök, kiknek tisztelgését a püspök lekötölelő szívélyességgel fogadta.

— **A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénnytársaság igazgatósága közhírré teszi,** hogy a rendes tisztai hozzájárások Szolnok — Csongrád és Szeged között, tekintettel az el-

enyésző csekély forgalomra, f. é. június hó 1 től kezdve, heti 6 járatról 3 járatra csökkent, minél fogva a gőzösek f. é. június hó 1-től kezdve a következő menetrend szerint fognak közlekedni: I. Szolnok és Csongrád között minden vasárnap, kedd és csütörtökön. Fölfel: Indulás Csongrádról reggel 4 óra 15 p., érkezés Szolnokra d. e. 10 órakor. Lefel: Indulás Szolnokról d. u. 1 óra 10 p., érkezés Csongrádra este 6 óra 40 p. — II. Csongrád és Szeged között minden hétfőn, szerdán és szombaton. Lefel: Indulás Csongrádról reggel 5 órakor, érkezés Szegedre reggel 9 órakor. Fölfel: Indulás Szegedről d. u. 2 óra 30 p., érkezés Csongrádra este 7 óra 45 p.

— **Napfogyatkozás.** Az öreg nap f. hó 28-án reggel ezzel a pontossággal jött fel az égbe, ahogy ezt neki a kalendáriumsinálók előírják és maga sem sejtette, hogy délután egy igen érdekes, a csillagászok által izgatottan várt esemény megy majd végbe rajta. Az égen egyébként egész nap sűrűn kövályogtak a fellegek, ami aggodalomkeltő volt annyiban, mert nem lehetett tudni nem e rontjak meg az égi tüneményt, nem vonjak-e el emberi szem elől a napot éppen akkor, mikor érdekes lett volna megfigyelni a fogyatkozását. Mert hogy még egy olyan hatalmas égi testnek is legyen f o g y a t k o z a s a, amilyen a nap, melyet volt idő, hogy istennek imádott az ember, — az már csak elég érdekes látni való. Nem történt azonban a köválygó felhők részéről semmi illetéktelen közbelépés. Délután 4 óra 15 perckor, ahogy vártuk, mutatkozott az égi tünemény. Füstös ívegen át tisztán kivehető volt, hogy a hold korongja belelér a naptányér első peremébe és mind jobban beljebb nyomul a fekete, áthatlan hold árnyék a fényes naptestbe. A nap fokozatos elcsúszása körülbelül 5 óra 10 percig tartott, ekkor egy-két csücskkel lefelé fordult, óriási kifli képét mutatta a nap, melynek mintegy 6 tízedrészét, tehát több mint felét elcsúszította a hold korongja, úgy hogy a tünemény puszta szemmel is tisztán kivehető. Akinek jó éles szeme van Ettől kezdve aztán elvulnolában volt a hold és egynegyed hatkor ismét teljes fényében ragyogott a nap, melynek e szerint nálunk csak részletes volt a fogyatkozása.

— **Uj jurisz-doktor.** S i n ó r o s S z a b ó Sándor földink, városi ügyességéd a múlt héten sikeresen tette le a kolozsvári egyetemen a jogtudományok doktori vizsgáját és ugyanott jurisz doktorra avattattott.

— **Gyerekmajális.** Mind lapunk előző számában megírtuk, a zintó elemi iskola növendékei f. hó 29-én majálisoztak, a tul a kurcai népkertben. Az iskolás gyermek, tanítóik vezetésén alatt, lobogóddisszel, csengő zenezos mellett délután 2 órakor vonultak ki a ligetbe, hol csakhamar versenyre kelt vídámön csengő kacagásuk, éneklük a bokrok aljáról felhangzó madárcsicsérgéssel. Tánccal, éneklük, versenyfutással telt el a délután, mely szemlátomást gyönyörködte a szüléket és a majálisra gyűlekezett vendégeket, kik közül többen vendéglétek meg az apróságokat is. A mulatozás közben egyes jólelkű adakozóktól 24 korona jótékony adomány is gyűlt be, még pedig 8 korona az izr. jótékony nőegylet, 16 korona pedig a szegény iskolásokat segítő egyesület javára. Az adományokat B a n f a l v i Lajos iskolászeki elnök vette át és juttatta el az illetékes helyükre, aki egyúttal e helyen köszönetet is mond a nemes adakozóknak szives adományukért. Hatóra felé komoran tornyosultak a felhők az égbolton, vihar volt keletkezésben, ami megriaszította a gyermekek gondatlan mulatozását. Csakhamar sorak szat-

ták is őket a tanítóik és így — ismét csend-zenezés mellett — még idején és száron vonulhattak be a városba, mely fölött egy-negyed órával később aztán át is vonult egy kis tavaszi zivatar.

— **Szentesi ember a cibaki holt Tiszában.**
N é m e t h a János szentesi illetőségű munkás ember a pusztasarkányi birtokon szolgált mint béres, Szolnokvármegyében, Cibak alatt. N é m e t h a a múlt vasárnapon fürödni ment a holt Tiszába és fürdés közben bele is fulladt a Tisza vizébe, honnan csak hulláját fogták már ki. Így ad erről hírt a cibaki előjáróság egy hivatalos írása, melyet a rendőrkapitányhoz intéztek és amelyben arról is van értesítés, hogy — miután N é m e t h ezek szerint nem természetes halállal halt meg, az esetről jelentést tettek az illetékes tiszaföldvári főszolgabírósnak is.

— **Műkedvelői előadások.** Pünkösdi ünnepe, múlt vasárnap köszönt be ránk, ez évben mód feletti vigasságosnak ígérkezik. Mind a két napját iparosifjak foglalták le maguknak, hogy műkedvelői előadással összekötvé, táncvigalmat rendezzenek a színházteremben. Az első nap este az iparosifjak önképző köré. Ekkor az ö műkedvelőik lépnék a világot jelentő deszkákra, hogy a »Sárga csikó« című népszínművet előadják, melyben kipróbált jó műkedvelői erők szerepelnek, míg a rendezés Rácz Zsigmond köré elnök avatott kezeiben lesz. Az előadásra és az ezt követő táncmulásra külön névre szóló meghívókat nem bocsátottak ki és így a széthordott színpadok szolgálnak meghívóul, melyek arra is figyelmeztetnek, hogy karzatjegyek senkit nem jogosítanak fel a táncmulásban való részvételre. Az ünnep második napjának esteje a közműves és ácspárosifjak önképző köré, melynek műkedvelői, mint erről már hírt adtunk, akkor adják elő a »Piros bugyelláris« népszínművet. Az előadás után itt is zárkózik táncmulás lesz, melyhez névre szóló meghívókat adtak ki. Mind a két előadás iránt nagy az érdeklődés és — tudj isten — mégis úgy vagyunk vele, hogy mind a kettőnek sikerrel feltűnik most, mert az erők szétforgácsalódása, mint egyekben — itt sem vezethet jóra és akkora közönségünk még nincsen, hogy két estére is kerüljön műkedvelői előadásokhoz.

— **Tolvajlás.** Kristó Nagy Imre földbirtokos jelentést tett a rendőrségnek, hogy belső ecseri tanyájáról, ismeretlen tettesek 27 drb. tyúkot loptak el. A tettesek ki nyomozására a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Megnyílt a közfürdő.** A városi ártézi közfürdő is behozta a nyarat. Hogy melegebbre fordult az időjárás, tegnap délelőtt megnyíltak a fürdő kapui a közönség előtt. Délelőtt a nők, délután a férfiak fürdölhettek és mostantól kezdve nyár utójáig most már felváltva így mehet a fürdőzőkés: első nap délelőtt nők, délután férfiak, ma délelőtt férfiak, délután nők, így váltakozva a további napokon is.

— **Ebek garázdalkodása.** Még be se köszönt a forró nyár, maris gyakori esetek kezdenek ismét lenni az ebmarosok és innen is, onnan is hírt kapja a rendőrség egy egy gyanús eb kipusztításának. A napokban ismét két ilyen gyanús ebhistória került elő. Az egyikben azt jelentik, hogy Pólya a Jánosné nagyhegyi lakásán egy vesztettségnyű kutyát agyonlőttek. Az állatorvos azonban a dögöt nem vizsgálhatta meg, mert a lövéssel úgy összeégették, hogy lehetetlen volt felboncolni. Hogy ez az eb megmárt ember vagy állatot: ezt nem tudják. — A másik eset tegnap reggel történt és az előbbinél sokkal komolyabb. A Paksy István kutyája megmárt Csury Mihályt. Hogy ez a marakodó eb aztán veszett-e vagy nem: ezt már a hivatalos vizsgálat állapítja majd meg. Ez azonban nem megnyugtató és a megnyugtató csak az lehetne, hogy az ilyen ebek tulajdonosait büntetnék érzékenyen,

amivel a kutya uraságok szigorúbb őrzésére volnának rákényszerítve.

— **Ismét tűz.** A múlt vasárnapon dél előtt ismét tüzet jelzett az örörnyori hangkongrása a III. tizedben. A tűz ezúttal ismét a B a b ó s Sára házban ütött ki, ugyanott, ahol már f. hó 25 én volt egyszer tüzeset, melyet a gyorsan kéznél levő segítség ezúttal elfojtott, mielőtt nagyobb veszedelem kerekedett volna belőle. Most ismét a lakóház gyuladt ki, és — dacára annak, hogy a tűzfeleskendő nyomban kéznél voltak, segítség is volt elég, le is égett egészen, — bár más épületben kár nem történt. Hogy azonban egy azon háznál rövid 3 napi időközben kétszer is legyen veszedelmes tűz, ez a körülmény arra vall, hogy vagy nagyon gondatlanok ott a házbéliek, vagy más körülmény idézi elő ezeket a tűzveszedelmeket.

— **Kertmegnyitás.** H a l á s z János, a Petőfiúszáló bérleje, pünkösdi ünnepe első napján, vasárnap délután nyitja meg, a csongrádi gyerekeknek közreműködésével, a nyári kerthelyiséget; este pedig, a kertmegnyitás ünnepségére halestélyt rendez ugyanott, melyre örömmel látja vendégül a közönséget. H a l á s z vendéglős általában nagy gondot akar fordítani üzletére, hogy vendégeit minden tekintetben kielégítse és így pünkösdtől kezdve üzletében a hires müncheni sört, a Pschorrbráut is forgalomba hozza.

— **Sortésvész lépett fel a járványosan Oroshazán és Szelevényen.** Mindkét község határát hatásgái zár alá vették, hogy járványtöbbterjedésének lehetőleg gátat vessenek.

„Henneberg-selyem“

— csak akkor valódi, ha közvetlen fölem rendeléssel — fekete, fehér s színes, 45 krtól 11 írt 65 krtig méterként. Mindenkinek postabér és vámenmentesen, házhoz szállítjuk! Mintak postafordulattal küldetnek. **Henneberg** (cs. selyemgyáros (cs. és kir. udvari-szállító, Zúrichben. 1

Irodalom.

A **»Vasárnapi Újság«** május 27-iki száma 42 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Kun Bertalan« (arcképpel) »Elszegényedés«. Költemény. Jankovics Marcelltól. — Regénytár: »Vásárolt szívek« Regény. Irta Mariafi Dávid. (Görö Lajos rajzaival). — »Contourdan Mártus«. Regény. Irta Mouton Jenő. (A párisi kiadás eredeti illusztrációival). Franciából fordította Sárossy Bella. — »A bucskai elszéresés«. Elettkep. Irta Szívós Béla. — »Gyertyámfű István« (arcképpel, Stettka Gyula festménye után). — »Budapest környéke« (képekkel). — »Isben Oszvaldja« Szűry Dénesétől. — »A halászat történetéből« (képekkel, gróf Zichy Jenő harmadik ázsiai utazásából). — »Meszáros Imre, a magyar kir. Opera új igazgatója« (arcképpel). — »Goldmark Károly« (arcképpel). — »Munkácsy szobája az endenchi gyógyintézetben, melyben meghalt« (képpel). — »Az ebkiállításról« (képekkel) Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyelevel, stb. rendszer heti rovatok.

A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyede-
vára negy kor, »Politikai Ujdonságok«-kal és »Világkrópika«-val együtt hat kor. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a »Képes Neplap« legolcsóbb újság a magyar nép számára, felévre 2 kor, 80 fillér.

KÖZGAZDASÁG

Gabonafőzde. (Budapest, május 30.) Részben a kedvező időjárás, ezenfelül a külföldi árfolyamok változatlanul alacsony nívója a helybeli gabonapiac további esékely ellanyulását vonta maga után. Az üzleti forgalom szűk keretek között mozog, mivel általános bizalmatlanság uralkodik a piacon, azaz ép-
gy a fogyasztás, mint a spekuláció egyelőre tartózkodik újabb vállalkozásoktól. A tengeri után való kereslet egy arnyalattal javult és úgy, a mint azt annak idején jeleztük, a második kéz részben már szabadul árufeltelegei-

től, minek folytán további vásárlások eszközöltettek. Egyedül tartózkodó a főkonzunens: Csehország, mely talán az idén is, úgy mint ez két évvel ezelőtt történt, augusztus és szeptember hónapokban fog a tömeges vásárlásokhoz hozzálatni. Szünetelnek egyuttal a boszniai eladások is és a mint a körülményekből látható, oda a közel jövőben magyar származású arut bajosan fognak majd eladhatni. A kukorica árának meghatározásánál azonban jelenleg nemcsak ezen tények, hanem viszont azon körülmény is jut számításba, hogy az ország kukorica készletei abnormis mértékben összecsugorodtak, úgy hogy a fogyasztás esetleges emelkedése mindenestre nagyobb ármozgásoknak lenne előidézője.

Vasúti menetrend.

Csongrád—Félegyháza—Szeged.

Csongrádrol indul 9 ó 20 p. d. e., 1 ó 55 p. d. u. Félegyházára érke. 10 ó 20 p. d. e., 2 ó 50 p. d. u. Félegyházáról ind. 12 ó 25 p. d. u., 5 ó 30 p. d. u. Szegedre érkezik 1 ó 47 p. d. u., 5 ó 53 p. d. u. Algyórol indul 7 óra 38 p. reggel, 11 ó 35 p. délután, 4 óra 22 p. délután, 10 ó 03 p. éjjel, Szegedre érkezik 7 óra 55 p. reggel, 11 ó 40 p. délután, 1 óra 47 p. délután, 5 ó 53 p. éjjel.

Szeged—Félegyháza—Csongrád.

Szegedről indul 10 órakor d. e., 1 ó 14 p. d. u. Félegyházára érke. 10 ó 20 p. d. e., 2 ó 50 p. d. u. Félegyházáról ind. 12 ó 25 p. d. u., 5 ó 30 p. d. u. Csongrádra érkezik 1 ó 25 p. d. u., 6 ó 30 p. este

Félegyháza—Budapest.

Félegyházáról ind. 4 ó 24 p. éjjel, 11 ó 40 p. d. e. Budapestre érkezik 1 ó 10 p. d. u., 6 ó 20 p. este

Budapest—Félegyháza.

Budapestrol indul 10 órakor este, 2 óra 15 p. délután, 4 óra 5 perc délután.

Félegyházára érkezik 8 óra 14 perc reggel, 3 óra 5 perc délután, 8 óra 13 perc este.

Laplafeladós és felelős szerkesztő: Dr. MATÉFFY FERENC

Társ-szerkesztő BÁNALVI LAJOS.

Haszonbéri hirdetés.

Gróf Berchold Lipótné szül. Gróf Károlyi Ferdinándia ő méltósága Szegvár község határában fekvő u. n. Kontarai 247 c. hold szántó földből álló birtoka f. évi október hó 1-étől egy-másután következő 12 évre haszonbérbe adatik.

Bérelni szándékozók felhívatnak, hogy zárt ajánlataikat a bérszegg 10^oának megfelelő készpénz vagy óvadékképes érték-papírok melléklétével f. évi június hó 30 ka déli 12 óráig az árpádalmi uradalom tisztartó hivatalához, Árpádalmom u. p. Orosháza nyujtsák be. Később benyújtott ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatban világosan megjelendő, hogy ajánlattevő a bérleti szerződés feltételeit ösmeri.

A bérleti feltételek az árpádalmi központi irodában Árpádalmán, vagy a tételhátú gazdaságban az illető tiszt úrnál megtekinthetők.

A beérkezett zárt ajánlatok f. évi július hó elsején fognak felbontatni, s a legjobb ajánlattevővel a szerződés megkötetni, kijelentetvén, hogy a szerződés csakis Grófnő tulajdonos Ömlésége jóváhagyása esetén lesz érvényesnek tekinthető.